INSTRUKCJA BHP: ROBOTY BRUKARSKIE

instrukcja stanowiskowa (art. 237[1] § 2 Kodeksu pracy, § 41 rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów BHP)

Instrukcja nr		**Wersja / zmiana nr**	
Data opracowania		**Obowiązuje od**	

1. Pracodawca, roboty i stanowisko

Pracodawca *nazwa i adres*			
Obiekt i miejsce robót *chodnik, droga, parking, podjazd, plac*		**Materiał i sprzęt** *kostka (beton, kamień), krawężniki, płyty; zagęszczarka, przecinarka, wózek, chwytak*	
Stanowisko *brukarz, pomocnik, operator zagęszczarki, hakowy*		**Gdzie dostępna instrukcja** *np. w kontenerze brygady*	

Opracował *imię, nazwisko, funkcja*		**Data i podpis**	
Zatwierdził *pracodawca lub osoba upoważniona*		**Data i podpis**	

- ☐ instrukcja producenta zagęszczarki i przecinarki (typ)
- ☐ ustalenia dla robót przy ruchu drogowym lub pojazdów na placu (organizacja ruchu), jeśli dotyczy (nr)
- ☐ karta oceny ryzyka zawodowego dla stanowiska (numer i data)

2. Zagrożenia przy robotach

- ☐ przeciążenie kręgosłupa i stawów: dźwiganie kostki, krawężników i płyt, praca w pochyleniu i w klęku
- ☐ przygniecenie palców, dłoni i stóp przy układaniu krawężników i płyt
- ☐ potrącenie przez pojazd lub maszynę przy robotach na jezdni, parkingu i placu
- ☐ uszkodzenie sieci podziemnej (gaz, prąd, woda) przy wykopie pod krawężnik i koryto
- ☐ upadek do wykopu albo osunięcie ściany
- ☐ spadanie ładunku przy rozładunku kostki i krawężników dźwigiem HDS
- ☐ pył i odłamki przy cięciu kostki i kamienia
- ☐ hałas i drgania zagęszczarki i przecinarki, spaliny silników
- ☐ upał i promieniowanie słoneczne

3. Wymagania wobec pracownika i środki ochrony indywidualnej

- ☐ szkolenie wstępne BHP (instruktaż ogólny i stanowiskowy) i aktualne szkolenie okresowe
- ☐ aktualne orzeczenie lekarskie bez przeciwwskazań do pracy na stanowisku
- ☐ zapoznanie z instrukcją producenta, oceną ryzyka i niniejszą instrukcją
- ☐ kamizelka ostrzegawcza, obuwie ochronne ze wzmocnionym czubkiem
- ☐ rękawice ochronne, ochraniacze kolan
- ☐ hełm ochronny przy rozładunku dźwigiem i przy wykopie
- ☐ okulary albo osłona twarzy i ochronniki słuchu przy cięciu i zagęszczaniu
- ☐ ochrona dróg oddechowych przy pyle

4. Czynności przed rozpoczęciem pracy

- ☐ ustal masę kostki, krawężnika i płyty z karty producenta i podaj ją pracownikom (§ 5 ust. 1 pkt 2 rozp. o ręcznych pracach transportowych)
- ☐ dobierz sprzęt pomocniczy: chwytak do kostki i krawężników, wózek, taczkę (§ 3, § 6 ust. 2)
- ☐ sprawdź w projekcie położenie sieci podziemnych (§ 143); odległość robót ziemnych od sieci wodociągowych, gazowych, elektroenergetycznych i innych ustala kierownik budowy z zarządcą sieci (§ 144 ust. 1–2)
- ☐ przy instalacjach podziemnych kop ręcznie (§ 144 ust. 4)
- ☐ wykop dostępny dla osób postronnych ogrodź; na noc i po zmroku ustaw balustradę z czerwonym światłem, poręcz na 1,1 m i co najmniej 1 m od krawędzi (§ 145)
- ☐ wykop bez umocnień tylko do 1 m w gruncie zwartym, gdy teren przy wykopie nie jest obciążony w pasie o szerokości równej głębokości (§ 147 ust. 1); od 1 do 2 m tylko wtedy, gdy pozwalają na to badania gruntu i dokumentacja geologiczno-inżynierska (§ 147 ust. 2)
- ☐ palety z kostką i krawężniki składuj na równym, utwardzonym, odwodnionym podłożu, w stosach do 2 m (§ 23, § 26 ust. 1–3)
- ☐ nie składuj urobku, materiałów i wyrobów bliżej niż 0,6 m od krawędzi wykopu z obudowanymi ścianami, gdy obciążenie urobku jest przewidziane w doborze obudowy, a przy ścianach bez obudowy w strefie klina odłamu gruntu (§ 154)
- ☐ sprawdź zagęszczarkę i przecinarkę przed pracą i przy zmianie obsługi (§ 70): osłony, przewód, tarczę
- ☐ ustal sygnały z hakowym i kierowcą HDS oraz strefę rozładunku (§ 8 ust. 3 rozp. o użytkowaniu maszyn)

5. Zasady bezpiecznej pracy

- ☐ przenoś pojedynczo najwyżej 30 kg przy pracy stałej i 50 kg przy dorywczej; kobiety 12 i 20 kg (§ 13 ust. 1 rozp. o ręcznych pracach transportowych)
- ☐ praca dorywcza to przenoszenie nie częściej niż 4 razy na godzinę, łącznie do 4 godzin na dobę (§ 2 pkt 2)
- ☐ na odległość ponad 25 m: najwyżej 30 kg (kobiety 12 kg) (§ 13 ust. 3)
- ☐ element cięższy niż dopuszczalna masa przemieszczaj sprzętem: chwytakiem, wózkiem, dźwigiem
- ☐ taczka: mężczyzna do 100 kg łącznie z taczką po twardej gładkiej nawierzchni o nachyleniu do 5%, do 75 kg powyżej 5%; po nierównej 60% tych wartości (§ 24 ust. 1)
- ☐ unikaj przemieszczania ręcznego w pochyleniu tułowia powyżej 45° i rób przerwy na odpoczynek (§ 7 pkt 7, § 6 ust. 1 pkt 1)
- ☐ kostkę z kamienia naturalnego obrabiaj w ogrodzonym miejscu, w goglach lub przyłbicy, kasku, rękawicach wzmocnionych skórą i obuwiu z wkładkami stalowymi (§ 50 ust. 1 i 5 rozp. o robotach budowlanych)
- ☐ tnij z odciągiem albo zraszaniem pyłu; maszyna stwarzająca zagrożenie pyłem ma obudowy lub urządzenia wyciągowe (§ 14 ust. 4 rozp. o użytkowaniu maszyn)
- ☐ zagęszczarki spalinowej używaj tylko tam, gdzie jest dość powietrza (§ 5 ust. 2 rozp. o użytkowaniu maszyn)
- ☐ przy rozładunku nie przemieszczaj ładunku nad ludźmi ani nad kabiną; kierowca opuszcza kabinę (§ 29); nie przebywaj pod wiszącym ładunkiem (§ 6 ust. 5 rozp. o użytkowaniu maszyn)
- ☐ nie wchodź w strefę pracy maszyny samobieżnej i stosuj ustalone zasady ruchu (§ 4 ust. 2–3 rozp. o użytkowaniu maszyn)

6. Czynności po zakończeniu pracy

- ☐ wyłącz zagęszczarkę i przecinarkę, zabezpiecz je przed użyciem przez osoby nieupoważnione
- ☐ wykop pozostawiony na noc ogrodź balustradą ze światłem czerwonym albo szczelnie przykryj (§ 145 ust. 1 i 3)
- ☐ palety i niewykorzystane materiały odstaw na składowisko; stosy zabezpiecz przed zsunięciem (§ 26 ust. 1)
- ☐ usuń folie, palety i odpady; strefa odpadów jest wygrodzona i oznakowana (§ 39)
- ☐ zgłoś usterki sprzętu

7. Zakazy

- ☐ przenoszenie ręczne ponad masy z § 13 rozp. o ręcznych pracach transportowych
- ☐ taczka po terenie o nachyleniu powyżej 8% i na odległość powyżej 200 m (§ 24 ust. 2)
- ☐ wejście pod wiszący ładunek i przemieszczanie ładunku nad ludźmi (§ 29, § 6 ust. 5 rozp. o użytkowaniu maszyn)
- ☐ kopanie maszynowe tam, gdzie przepis każe kopać ręcznie, czyli przy instalacjach podziemnych (§ 144 ust. 4)
- ☐ składowanie urobku i materiałów w strefach zakazanych przy wykopie (§ 154)
- ☐ używanie uszkodzonych narzędzi i samowolne przeróbki (§ 102)
- ☐ obsługa maszyny z załącznika nr 1 (np. walca drogowego) bez szkolenia i sprawdzianu (§ 23 rozp. z 20.09.2001)

8. Sytuacje awaryjne

Pracownik niezwłocznie zawiadamia przełożonego o zauważonym wypadku albo zagrożeniu życia lub zdrowia i ostrzega współpracowników oraz inne osoby w rejonie zagrożenia (art. 211 pkt 6 Kodeksu pracy). Przy bezpośrednim zagrożeniu dla zdrowia lub życia pracownik ma prawo powstrzymać się od wykonywania pracy, a jeśli to nie usuwa zagrożenia, oddalić się z miejsca zagrożenia, zawiadamiając niezwłocznie przełożonego (art. 210 § 1 i 2 Kodeksu pracy).

Sytuacja	Co robi pracownik
Przygniecenie dłoni lub stopy	
Uszkodzenie sieci podziemnej (gaz, prąd, woda)	
Upadek do wykopu	
Potrącenie przez pojazd lub maszynę	
Nagły ból kręgosłupa przy dźwiganiu	

Numer alarmowy		**Przełożony** *imię, nazwisko, telefon*	
Osoba udzielająca pierwszej pomocy *imię, nazwisko, telefon*		**Apteczka, gaśnica, wyłącznik zasilania** *gdzie są*	

9. Zmiany instrukcji

Data	Zakres zmiany i przyczyna	Kto zmienił	Podpis

10. Potwierdzenie zapoznania z instrukcją

Lp.	Imię i nazwisko	Stanowisko	Wersja instrukcji	Data	Podpis
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					

Pracodawca wydaje szczegółowe instrukcje i wskazówki dotyczące BHP na stanowiskach pracy (art. 237^4 § 2 Kodeksu pracy), a pracownik potwierdza w postaci papierowej lub elektronicznej zapoznanie się z przepisami i zasadami BHP (art. 237^4 § 3). Instrukcje dotyczące obsługi maszyn i innych urządzeń technicznych pracodawca udostępnia pracownikom do stałego korzystania; powinny w sposób zrozumiały wskazywać czynności przed rozpoczęciem pracy, zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania pracy, czynności po jej zakończeniu oraz zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych (§ 41 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 rozporządzenia w sprawie ogólnych przepisów BHP). Treść techniczną dostosuj do instrukcji producenta i oceny ryzyka zawodowego. Roboty brukarskie: § 4 ust. 2, 23, 26, 29, 39, 50, 67, 70, 102, 143–147 i 154 rozporządzenia w sprawie BHP podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. 2003 nr 47 poz. 401); § 2 pkt 2, § 3, § 5 ust. 1, § 6, § 7 pkt 7, § 13 ust. 1 i 3 oraz § 24 rozporządzenia w sprawie ręcznych prac transportowych (t.j. Dz.U. 2018 poz. 1139); § 4, § 5 ust. 2, § 6 ust. 5, § 8 ust. 3 i § 14 ust. 4 rozporządzenia Dz.U. 2002 nr 191 poz. 1596; § 23 rozporządzenia z 20 września 2001 r. (t.j. Dz.U. 2018 poz. 583) i załącznik nr 1 w brzmieniu z Dz.U. 2020 poz. 1461.